

Seguretat Alimentària, Benestar Animal i Medi Ambient: necessitats de formació en cunicultura¹

Joan Rosell.
Doctor en Veterinària. FACC
www.cunivetservice.com

El mes de juny de 2010, amb ocasió d'Expoaviga, celebrada al palau firal de Montjuïc de Barcelona, l'Associació Espanyola de Cunicultura, ASESCU em va convidar a fer una presentació sobre la cunicultura del futur i els reptes en temps de crisi. Vaig fer una síntesi de les meves opinions, les d'un professional que participa activament en les coses que passen a les granges de conills, però que també veu i percep la realitat del que passa a granges de casa nostra, d'arreu de l'Estat espanyol i d'altres països. A més, durant 22 anys com a cap de producte a l'empresa on treballava vaig conèixer perspectives de diversos ope-

radors del subsector cunícola: producció de matèries primeres i fabricació de pinsos, entre d'altres. Després d'estar a prop de les administracions, en especial a Brussel·les, en una acció COST (la 848, durant el període 2000-2004) i en una missió de l'Autoritat Europea de Seguretat Alimentària (EFSA), el 2004 i 2005, també vaig implementar aspectes d'interès per a la concepció de la cunicultura del futur. Un altre element fonamental que em permet embastar aquestes opinions és la relació amb universitats i centres de recerca; una funció essencial dels veterinaris clínics és contribuir al fet que les evidències que els científics aconsegueixen arri-

¹ Aquest article i les imatges no poden ser reproduït ni col·locats en pàgines web sense permís de l'autor

bin a la producció, i procurar eliminar els judicis de valor i, per tant, que els cunicultors apliquin els seus diners i l'esforç en alternatives útils i contrastades. Així que des d'aquesta talaia vaig obrir una finestra per donar una ullada al futur de la cunicultura.

Hi ha diversos aspectes nuclears que són comuns a tots els productors de conills. A mi em criden l'atenció els següents:

- La inquietud davant la situació (econòmica) de la societat, pel que fa als hàbits i a la capacitat dels ciutadans de consumir carn de conill, en funció de certes variables, com la informació sobre aquesta carn, l'oferta per part dels restauradors, o els diners per comprar-la.
- La perplexitat davant l'evolució de dos aspectes fonamentals: el preu del pinso i el preu del conill.
- La seva dependència del grau de problemes (per exemple, fertilitat irregular, mortalitat) o d'eficiència de la granja (p. e. kg de conill venut per IA, índex de conversió, costos).
- Tots el canvis relatius a les normatives imposades per la Unió Europea i, en concret, per la Comissió Europea, que el MARM (i el DAR) o el Ministerio de Sanidad y Asuntos Sociales (i el Departament de Salut) fan extensius a Catalunya (p. e. la traçabilitat de la carn i els residus de l'explotació, entre d'altres).

La majoria de cunicultors han fet un pas endavant i volen adaptar-se. Les granges més vulnerables no ho han

suportat i d'altres subsisteixen, però tenen data de caducitat. Josep Terrades, un cunicultor ben format i millor informat, va escriure unes notes introductòries al llibre *Enfermedades del conejo*, que vaig editar el novembre de 2000. Destaco "...també vull expressar el meu grau de confiança en el futur... d'aquest sector, que si bé és petit, també està viu i amb moltes ganes de viure". El seu missatge d'alè ens commou per portar-nos a l'acció. Permeteu-me que preguntí: quins són els fonaments per seguir endavant? I, a on ens porta això?

En essència, les granges de conills han de ser eficients en els àmbits que ja sabíem: la reproducció, la reposició de les femelles, la viabilitat dels llodrigons lactants i dels conills deslletats i l'obtenció d'un índex de conversió pinso-carn òptim; en altres termes: cal

estar per sobre de les dades mitjanes de GTE, com les que vosaltres coneixeu de la FACC (a tal fi, podeu consultar el número 53 de Conills, de juliol-agost), o altres fonts en què pugueu confiar. Pel que fa a l'àmbit legislatiu, abans que l'Estat espanyol pertanyés a la Unió Europea, és possible que hi hagués cert grau de laxitud en normes establertes al nostre país. Però ara, la UE-27 és radical en tres aspectes essencials per a la producció ramadera: la Seguretat Alimentària, el Benestar Animal i el Medi. Després d'entendre quines són les regles per garantir el producte que demana el consumidor, cal eliminar el concepte de la paperassa, el papeleo, i acceptar que cal registrar el que hom fa a la granja, fins que els conills van al mercat; així són les exigències dels ciutadans-consumidors de la carn. A més d'aquesta actitud positiva,

El maneig de documents a la seu de la FACC, a Olèrdola, és un reflex del que també està passant a les granges. És imprescindible enregistrar de forma adequada gran part de la feina que es fa, fins que els conills són enviats al mercat. !

- GENÈTICA DE QUALITAT A PREUS COMPETITIUS
- CENTRE D'INSEMINACIÓ ARTIFICIAL
- NUCLI DE MILLORA GENÈTICA

Tel.: 976635319 - 616493422 - cesar@granjajordan.com - www.granjajordan.com

El manteniment de la salut dels conills en un grau compatible amb la producció (i l'economia), el respecte a la Seguretat Alimentària i el Medi són objectius nuclears de la cunicultura actual 📌

l'adaptació als canvis requereix la formació i les habilitats necessàries per aplicar-ho.

L'experiència dels productors de conills pot fer que se subestimïn els riscos relatius a aquests criteris. Però si aquestes persones analitzen amb deteniment, per exemple, amb un protocol escrit, les qüestions relacionades amb la Seguretat Alimentària, és quan percebran la seva realitat, en lloc de suposar com és o voldrien que fos. El cas de la GTE també exemplifica això;

set i la gana o la por, entre d'altres. El control de les malalties (i la mortalitat, el dolor) forma part de l'hàbit de treball dels cunicultors. Això inclou medis com la higiene, ara anomenada bioseguretat, l'objectiu de la qual és preservar la salut, és a dir la fisis, "el que és normal", a més de la terapèutica. No obstant, cal tenir presents també les accions recíproques entre el manteniment de la salut, la qualitat de la carn i el medi ambient. L'excés de nitrogen (p. e. de proteïna en pinso), de metalls pesants (p.e. coure, zinc),

tats (producció, costos i remuneració del treball). Tots els operadors hi han contribuït, començant per la producció (major especialització), pel bestiar (amb produccions formidables), pinsos, material, laboratoris, escorxadors, i Administracions (ajuts, personal, centres de recerca), entre altres. Però avui els reptes són extraordinaris: bestiar al límit de producció, nombre de conilles per persona sobredimensionat, increment de costos i, a més, compliment de la normativa. La situació demana quelcom més que la

Un objectiu de la FACC és ajudar a entendre aquests nous preceptes de la Unió Europea, així com la manera de documentar millor els processos i els resultats de les explotacions. ⚠

si no s'enregistren les dades i s'avaluen els resultats tècnics i econòmics de la granja, no es percep la realitat i no és la informació de quins aspectes de l'explotació cal millorar. El Benestar és un altre àmbit en què cal fer l'esforç de informar-se. Com sabeu, això inclou la salut, a més d'altres necessitats bàsiques, per exemple, l'allotjament (pensant en els conills i no tan sols en el cost), el maneig (en manipular-los, o evitant amuntegaments amb ocasió del deslletament o de la venda), evitant la

de fòsfor i els residus d'antimicrobians són excretats a través de la femta o de l'orina. Abans no sols hi havia laxitud en l'aplicació de normes sanitàries; estem d'acord que també calia regular l'impacte de les explotacions intenses sobre el medi.

En el decurs dels darrers 30 anys hi hagut canvis extraordinaris en aquest subsector ramader, tant en els medis de producció (menys explotacions, més grans), com en els resul-

l·lusió, els diners i la força: requereix estar preparat. Qualsevol persona que vulgui tenir la suficient alçada crítica, és a dir formació, avui té fonts documentals i fonts directes on accedir-hi, i amb més facilitat que anys enrere, és evident. L'equip tècnic de la FACC contribueix a aquesta millora, però no n'hi ha prou amb les visites dels veterinaris. Els productors han d'accedir a d'altres medis de formació continuada que estant al seu abast, per exemple, la lectura i els cursos.